

**Türkiye Cümhuriyetile Çekoslovakya Hükûmeti arasında
aktedilen iadei mücrimin ve ceza işlerinde adli müzaheret
muahedenamesinin tasdiki hakkında 1/321 numaralı kanun
lâyihası ve Hariciye ve Adliye encümenleri mazbataları**

T. C.

Başvekâlet

Muamelât müdürlüğü

Sayı 6/1649

30 - IV - 1932

B. M. M. Yüksek Reisliğine

Türkiye - Çekoslovakya Hükûmetleri arasında akitedilen iadei mücrimin ve ceza işlerinde adli müzaheret muahedenamesinin tasdiki hakkında Hariciye vekâletince hazırlanan ve icra vekilleri Heyetinin 27-IV-932 tarihli içtimanda Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâiyhası esbabı mucibesile birlikte takdim olunmuştur .

Muktazasının ifasına müsaade buyurulmasını rica ederim efendim.

Başvekâlet V.

Dr. Refik

Esbabı mucibe lâiyhası

Hükûmetimizle Çekoslovakya Cümhuriyeti Hükûmeti arasında 22 Ağustos 1930 tarihinde Pragda akit ve imza edilmiş olan İadei mücrimin ve ceza işlerine adli muzaheret muahedenamesi Büyük Millet Meclisinin Yüksek tasvibine arz olunur.

Her iki memleket makamatı adliyesinden biri tarafından takip veya mahkûn edilen ve diğerinin arazisinde bulunan eşhasın talep üzerine yekdiğerine teslimi, bir taraf mahkemesinden sadır olan evrakı adliyenin diğer Devlet arazisinde mukim mürselileyhlerine tebliğinin temini ahkâmın ihtiva cyliyen işbu mukavelename her iki memleketin bu hususlarda karşılıklı münasebetlerini tanzim ve teshil ederek âkitler arasındaki içtimai ve iktisadi alâka ve rabitaların inkişafına yardım edecek müessir bir amil mahiyetinde bulunmak itibarile faidesi ve lüzumlu bir vesika teşkil eylemektedir.

Bu muahede diğer Devletlerden bazılarile aktettiğimiz iadei mücrimin ve ceza işlerinde adli muzaheret mukavelelerine müşabih ve mümasildir.

Türkiye ile Çekoslovakya arasındaki münasebetleri idame ve inkişafını temin edecek olan bu vesikamın tasdiki Yüksek takdirlerine arz olunur.

Hariciye encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Hariciye encümeni

Karar № 16

Esas № 1/321

26-VI-1932

Yüksek Reisliğe

Türkiye Cümhuriyatile Çekoslovakya Hükûmeti arasında aktedilen iadei mücrimin ve ceza

işlerinde adli müzakere mukavelenamesinin tasdiki hakkında Hariciye vekâletince hazırlanarak encümenimize havale buyurulan kanun lâyihası tetkik ve müzakere olundu.

Hükûmetin esbâi mucibe mazbatasındaki mütalaata iştirak eden encümenimiz işbu mukavelename ile tasdikine ait kanun lâyihasını kabul etmiş ve Heyeti Umumiyenin tasdikine arz edilmek üzere Yüksek Reisliğe arzına karar vermiştir.

Hariciye En. Reisi Siirt	M. M.	Kâ.	Aza Manisa <i>Yakup Kadri</i>	Aza Bolu <i>Falih Rifki</i>
Aza Erzincan <i>Saffet</i>	Aza Elâziz <i>Fazıl Ahmet</i>	Aza Kocaeli <i>Süreyya</i>		

Adliye encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Adliye encümeni
Karar № 49
Esas № 1/321

29-VI-1932

Yüksek Reisliğe

Türkiye Cümhuriyetile Çekoslavakya Hükûmeti arasında akdedilen iadei mücrimin ve ceza işlerinde adli müzaheret hakkındaki muahedenamenin tasdikine dair Hariciye vekâletince hazırlanıp Başvekâletin 30 - IV - 1932 tarih ve 6/1049 numaralı tezkeresi Hariciye encümeninin mazbatasile birlikte Adliye encümenine tevdi olunmakla tetkik ve müzakere olundu.

Âkit hükûmetler adliyesince takip veya mahkûm edilip yekdiğeri arazisinde bulunan suçlu eşhasın talep üzerine iade ve teslimini ve adli tebliğatın ifası hükümlerini ihtiva eden bu muahedename hukukî esasa muvafık ve kanunî mevzuatımıza uygun bulunduğundan mezkûr muahedenamenin tasdikini mutazammın olan kanun lâyihasının kabulüne encümenimizce ittifakla karar verilmiştir.

Heyeti umumiyeye arz edilmek üzere Yüksek Reisliğe takdim olunur.

Adliye E. Reisi N. M. M. Kocaeli <i>Salâhattin</i> Aza Kocaeli <i>Ragıp</i>	Kâtip Yozgat <i>A. Hamdi</i> Aza Balıkesir <i>Vaefi</i>	Aza Kayseri <i>S. Azmi</i>	Aza Çınakkale <i>Osman Niyazi</i>	Aza Antalya <i>Haydar</i>	Aza Erzincan <i>Abdülhak</i>
--	--	----------------------------------	---	---------------------------------	------------------------------------

HÜKÛMETİN TEKLİFİ

Kanun lâyihası

Madde 1 — Çekoslavakya Hükûmetile Pragda 22 Ağustos 1930 tarihinde akit ve imza edilmiş olan İadei mücrimin ve ceza işlerinde de adli müzaheret muahedenamesi kabul ve tasdik olunmuştur.

Madde 2 — İşbu kanun neşri tarihinden itibaren muteberdir.

Madde 3 — İşbu kanunun icrasına Adliye ve Hariciye Vekilleri memurdur.

27-IV-1932

Bş. V. <i>İsmet</i>	Ad. V.	M. M. V <i>Zekâi</i>	Da. V. <i>Ş. Kaya</i>	Ha. V. V. <i>Ş. Kaya</i>	Mal. V. <i>M. Adülhalik</i>
Mf. V. <i>Esat</i>	Na. V. <i>Hilmi</i>	İk. V. <i>M. Şeref</i>	S. İ. M. V. <i>D. Refik</i>	G. İ. V. <i>Ali Rana</i>	Zr. V. <i>Muhlis</i>

TÜRKİYE VE ÇEKOSLOVAKYA ARASINDA İADEİ MÜCRİMİN VE CEZA İŞLERİNDE
ADLÎ MUZAHERET MUAHEDENAMESİ

Bir taraftan :

Türkiye Reisiümhuru,

Diğer taraftan :

Çekoslovakya Reisiümhuru ;

Suçluların iadesini ve ceza işlerinde adli muzaheretini tanzim için bir muahedename akteylemek arzusunda bulduklarından

Murahhasları olmak üzere :

Türkiye Reisiümhuru :

Hariciye vekâleti müsteşarı birinci sınıf elçi Menemenli Numan Beyi,

Çekoslovakya Reisiümhuru :

Çekoslovakya Hariciye nezaretinde fevkalâde murahhas ve orta elçi hukuk doktoru Müsyü (Povel Wellner) ve

Çekoslovakya Adliye nezaretinde âli müşavir hukuk doktoru (Antonin Koukal) i

Tayin etmişler ve müşarileyhim usulüne muvafık görülen salâhiyetnamelerini birbirlerine tebliğ ettikten sonra aşağıdaki ahkâmı kararlaştırmışlardır :

Birinci fasıl

İade ve transit suretile iade

Madde — 1

Umumî hükümler

Yüksek Âkitler işbu mukavelename ahkâmı mucibince ve kendi tebaaları müstesna olmak üzere, onlardan birinin makamı adliyesince takip olunan veya mahkûm edilen ve diğerinin arazisinde bulunan eşyası, talep üzerine, mütakabilen yekdiğere teslim etmeği taahhüt ederler.

İade, ancak, iade kendisinden talep olunan Devletin arazisi haricinde irtikâp olunmuş bir suçtan dolayı takibat icrasında veya mahkûmiyet halinde vaki olur.

Madde — 2

Aleyhinde takibat icra olunan bir şahıs talep olunduğu takdirde ancak cürüm olarak isnat edilen fiil her iki memleketin kanunlarına göre en aşağı bir sene hapsi veya daha ağır bir cezayı istilzam ediyorsa iade vaki olur.

Kaziyei muhkeme teşkil eden bir hükmün icrası için iade talebinde bulunulunca iade, ancak suçlu her iki memleketin kanunlarına göre en az bir sene hapsi veya daha ağır bir cezayı istilzam edebilen bir fiil için altı aydan az olmıyan bir hapis cezasına katî surette mahkûm olmuş ise vaki olur.

Madde — 3

Her ne şekil ve mahiyette olursa olsun teşebbüs veya iştirak hallerinde de işbu teşebbüs veya iştirak 2 inci madde ahkâmı veçhile, iadeyi istiyen ve iade kendisinden istenilen Devletlerin kanunları tarafından cezalandırılmakta ise iade keza vukubulur.

Madde — 4

İadeyi icap ettirmiyen suçlar

Aşağıdaki hallerde iadeye muvafakat edilmez:

1 - Siyasî suçlar ve bunlara mürtabit suçlar (siyasî suça mürtabit adı suçun, esas suçu teşkil edecek kadar ağır olması hali bundan müstesnadır.) Devlet veya Hükûmet reisinin hayatına sui-kast bu cürümlere teşebbüs veya iştirak te dahil olduğu halde siyasî cürüm addolunmayacaktır.

2 - Munhasıran askerî mahiyette olan ve aneak askerî kanunlar mucibince kabili teeziye bulunan cürümler.

3 - Aneak matbuat kanunlarında münderic cürümler.

Yukarıdaki numaralar tahtında derpiş edilen ahvalde efaalin mahiyetinin takdiri munhasıran kendisinden mücrümün iadesi talep edilen Devlet makamına aittir.

Madde — 5

Yüksek Âkitlerden her biri maddeyi sabıka ile işaret olunan cürümlerden biri dolayısıyla takip edilmekte olan veya mahkûm edilen diğer taraf tebaasını üçüncü bir Devlete iade etmemeği taahhüt eder.

Madde — 6

Aşağıdaki hallerde de iade talebi kabul olunmaz:

1 - İade kendisinden talep edilen tarafın makamı nezdinde aynı fiilden dolayı yapılan takibat neticelerinde maznun dava harici görülmüş veya takibat katî bir hükme müntehi olmuş ise, iade kendisinden talep olunan tarafın kanunlarının iadeyi istiyen tarafça dermeyeran edilen delâilî ceddide üzerine takibatı cezaiyenin devamına müsait bulunmaları hali bundan hariçtir.

2 - Kendisinden iade talep edilen tarafın makamı işbu tarafın kanunları mucibince suç hakkında hüküm vermeğe salâhiyettar bulunuyorlar ise,

3 - Cürüm üçüncü bir Devlet arazisi üzerinde ika edilmiş olupta kendisinden iade talep edilen taraf kanunları eenebî bir memlekette ika edilmiş bu kabîl bir cürümün takibine müsait bulunmıyorsa,

4 - İade talebinin vukuunda cürüm addedilen fiil veya hükmedilen ceza Âkit taraflardan birinin kanunlarına nazaran mururu zamana uğramış veya sukut etmiş bulunuyor veya, bu anda, talep edilen şahsın takibini mâni sair esbabı kanuniye mevcut bulunuyor ise,

5 - Âkitlerden birinin kavanini mevzuasına nazaran mutazarır tarafça suç hakkında takibat icrası için yapılması zarurî olan şikâyet veya teklif yapılmamış veya geri alınmış ise,

Madde — 7

İadei mücrimin talebi

İadei mücrimin talebi diplomasi tarikle yapılmak lâzımdır. İade talebile birlikte ya bir mahkeme hükmü ya bir ittiham kararı veya bir gayrimuvakkat tevkif müzekkeresi veya aynı kuvveti hazir diğer adlî varaka ibraz olunacak ve bunda cürüm olarak atfolunan fiilin mahiyeti, ağırlığı ve tavsifi ve talip olan memlekette meri olup mevzuabahs suç için kabili tatbik bulunan kanunun metni ve işbu suçun istilzam ettiği ceza münderic bulunacaktır.

İade talebine esas olarak ibraz edilen evrakı adliye, yukarıdaki fıkra hükümlerine mutabık bulunmadığı takdirde, iadeyi talep eden taraf onlara icap eden izahatı ve yukarıda mevzuabahs ceza kanununun aynen müstahreç metnini muhtevi bir vesikaî adliye ilâve edecektir.

Mülkiyet aleyhine ika edilmiş suçlar mevzuabahs olduğu takdirde daima hakikaten vaki olan veya müerimee ikama tesaddi edilen zararın, takribî balığı işaret edilecektir.

Gönderilecek evrak talip Devletin kanunlarıyla tayin olunan şekilde tanzim olunacaktır. Bu evrak iade talebinde bulunan Devletin diplomasi memuru tarafından tasdik edilecek ve buna iade kendisinden talep olunan Devletin lisanında veya fransız lisanında muharrer ve talip Devletin diplomasi me-

murı veya iadeyi istiyen veyahut iade kendisinden talep olunan Devletin yeminli bir tereümanı tarafından tasdik edilmiş bir tereüme raptolunacaktır.

İbraz edilen evraktaki izahat, iade kendisinden talep olunan Devletin kanunlarına nazaran, bir hüküm itasına kâfi bulunmıyorsa, talep üzerine, bu izahat itmam edilecektir. Keza müerimin hüviyeti hakkında iştibah hâsıl olduğu takdirde delâili müsbitesi ita edilecektir.

Madde — 8

İadeyi temine matuf tedabir

İade talebi yapılır yapılmaz, mezkûr talep vehlei ulâda gayri kabili kabul görünmiyorsa, onun infazı için muktazi tedabir derhal ittihaz olunur. Tevkif edilen şahıs iade talebi hakkında bir karar ittihazına ve iadeye muvafakat olunduğu takdirde, bu kararın infazına kadar mevkuft tutulacaktır. Meğer ki talebi vaki diplomasi tarikiyle geriye alınmış olsun.

Tevkif edilecek şahıs ele geçirmek için posta irsalâtının veya telgrafların zaptı veyahut bunların irsali ve muhteviyatı hakkında malûmat istihsali icap ediyorsa bu hususta, kendisinden müerimin iadesi talep edilen taraf mevzuatı kanuniyesine muvafık olmak üzere, resen tedabir ittihaz olunur.

İadeyi istiyen hükümetin diplomasi memuruna 7 inci maddede zikrolunan izahatı mütemmininin itası, taleptimesi tevdi edildiği gündən itibaren iki ay zarfında bu izahat kendisinden iade talebinde bulunulan devlete verilmezse iadesi istenen şahıs serbest bırakılabilir.

Madde — 9

Muvakkat tevkif

İadesi talep edilecek şahsın muvakkaten tevkifi istenirse, merhum, iade taleptimesinin tevdiinden evvel muvakkaten tevkif olunacaktır. Meğer ki iade keyfiyeti vehlei ulâda gayrikabili kabul görünsün.

Muvakkat tevkif talebi diplomasi tarikiyle yapılacak yahut fevkalâde müstaceliyet halinde, tâlip tarafın havzai memuriyeti itibarile salâhiyettar olan konsolosu canibinden diğerk Âkit tarafın salâhiyettar makamâtına tevkifin icrası için doğrudan doğruya tevdi edilecektir.

Müstaceliyet halinde, bir mahkûmiyet ilâmının veya gayrimuvakkat bir tevkif müzekkeresinin veyahut buna muadil olup isnat olunan fiilin mahiyeti ile vehameti derecesini göstermesi icap eden sair bir varakai adliyenin mevcudiyetini bildiren bir işar üzerine - bu işar hatta telgrafla da vaki olsa - muvakkat tevkif yapılabilir. Bu ihbarın iadeye talip olan tarafın diplomasi veya konsolosluk makamâtı tarafından on beş gün zarfında teyit edilmesi lâzımdır.

Tevkif günü hariç olmak üzere, tevkiften sonra iki aylık bir müddet zarfında iade taleptimesi tevdi olunmamış olursa, muvakkaten tevkif edilen şahıs serbest bırakılabilecektir.

Madde — 10

İadenin tecili

Talep olunan şahsın muvakkaten teslimi

İadesi istenen şahıs hakkında kendisinden iade talebinde bulunulan taraf makamâtına iade talebini mucip olan fiilden başka bir fiil dolayısıyla takibat icra olunduğu veya bu şahıs mahkûm edildiği takdirde, talep hakkında derhal ittihaz edilecek karar mahfuz kalmak üzere, iade cezaî takibatın intaama ve sadır olan cezanın infazına veya affü refine kadar tecil edilebilecektir.

Keza talep edilen şahıs, kendisinden iade istenilen tarafın makamâtına, ceza kanunlarına riayetsizlikten gayri bir sebepten dolayı takip edildiği ve bu da onun cebren ihzarını veya tevkifini müddi bulunduğuk takdirde, iade, takibatın veya mevkufiyetin hitamına kadar tehir olunabilecektir.

Bununla beraber iadeyi talep eden memleketin kanunlarına nazaran bu tehirde, maznunun takibinde müruru zaman veya sair mühim müşkülât hâsıl olabilirse, bazı mülâhazatı mahsusa mâni bulunmadığı takdirde ve talep eden memlekette takibat biter bitmez talep olunan şahıs tekrar iade olunmak taahhüdünü altında maznunun muvakkaten teslimine muvafakat edilecektir.

Talep olunan kimse efrada karşı edindiği taahhüdatı, iade sebebile, ifa edemeyecek olduğu takdirde işbu efradın salâhiyettar makam huzurunda haklarını ihkak ettirmeleri eiheti mahfuz kalmak üzere, iade yine vaki olacaktır.

Madde — 11

İade talbinin teaddüdü

Âkitlerden birinin iadesini talep ettiği şahıs, aynı suç sebebile, bir veya müteaddit Devlet tarafından dahi talep edilmekte ise, tebaasından olduğu Devlete teslim edilecektir.

Âkitlerden birinin iadesini talep ettiği şahıs, diğer suçlar sebebile, bir veya müteaddit Devlet tarafından dahi talep edilmekte ise, evvelâ en ağır suç kendi toprağı üzerinde irtikâp olunan Devlete, ve suçlar aynı derecede vahamette buldukları takdirde, tebaasından olduğu Devlete teslim olunur.

Aleyhinde takibat icra olunan şahıs talip Devletlerden hiç birinin tebaasından değil ise, suçlar ağırlıkça müsavi oldukları takdirde, taleptanesi, iade kendisinden istenilen Devlete en evl vâsil olan Devlete teslim olunur.

Şurası mukarrerdir ki suçun ağırlığı, iade kendisinden talep olunan Devletin kanunlarıyla tayin olunur.

Madde — 12

İadenin icrası şekli

İade kabul edilmiş olupta, İade olunacak şahsın iade kendisinden talep olunan tarafın toprağı haricine karadan sevki icap ediyorsa, merhum, onu arazisinden transit suretile nakli deruhde eden üçüncü Devletle önceden biltilâf tekrâr ettirilmiş olan hudut noktasma, kendisinin işbu noktada tesellümü temin edilir edilmez sevkolunacaktır. Eğer nakil bahren icra edilmek lâzım geliyorsa, iade edilecek şahıs iade kendisinden talep edilen tarafın irtikâp limanına getirilecektir. Eğer iadeyi talep eden Devlet, iadeye muvafakat olunduğunu kendisine işarı gününden itibaren üç ay zarfında bu iade muamelesinin tatbikına mütedair hususattan kendisine terettüp edenleri ifa etmezse, iadesini talep ettiği şahıs serbest bırakılabilecektir.

Madde — 13

Cürmün sübutuna medar olan mevaddın teslimi

Suçun ikar neticesinde maznun tarafından yedi tasarrufuna geçirilen veya üzerinde bulunup alınan maddeler, cürmü ikaa vasıta olan alât ve vesait ve sübutu cürme medar olacak diğer her nevi mevât, eşhası salisenin hukukuna mâni teşkil etmemek şartile makamı aidinin takdirine göre, iadeyi talep eden Devlete mücrimle birlikte teslim edilecek hatta kabili kabul mahiyette olan iade keyfiyeti, müt-tehemini vefatı veya firarı hasebile icra edilemeyecek te olsa bu eşya yine tevdi edilecektir.

İşbu teslim muamelesi, iadeye muvafakat eden memlekette mücrim tarafından saklanıp veya emaneten birisine tevdi edilip te bilâhare zâhire çıkarılan aynı cins eşyaya da şamil olacaktır.

Bu eşyanın teslimi kendisinden talep olunan Devlet, cinaî bir tahkikat için işbu eşyanın lâzım olduğu kanaatinde ise bunları muvakkaten alıkoyabilecektir. Keza, eşyayı teslim ederken, aynı maksatla, bu eşyanın kendisine iadesini - imkân hâsıl olur olmaz onları tekrar göndermek taahhüdünü altında - talep edebilmek hakkını muhafaza edecektir.

Madde — 14

Transit suretile iade

İade hakkında 1 ilâ 7 ve 10 ve 13 üncü maddelerde derpiş edilmiş olan ahkâm, transit suretile üçüncü bir Devlet tarafından Âkitlerden birine iade edilmiş olan eşhas ile diğer Âkit Devletin toprağından geçerek bu üçüncü Devlete betekrar iade veya sadece iade edilecek olan eşhas hakkında cari olduğu gibi bu diğer tarafın gemisile, deniz tarikile vukubulacak iadelerde de mabihüttatbik olacaktır.

Transit suretile iade, kendisinden iade talep edilen tarafın makamâtı tarafından en muvafık görülecek tarik ile icra edilecektir.

Madde — 15

İade edilen şahıs aleyhinde takibat icrası hakkının tahdidatı

İade edilen şahıs iade kendisine muvafakat edilmiş olan memlekette, iadeden evvel ika edilen bir suçtan dolayı ne takip ne tecziye edilebilecek, ne de üçüncü bir Devlete iade olunabilecektir, meğher ki iadeye bu suçtan dolayı muvafakat edilmiş yahut iade kendisinden talep olunan taraf takibatın veya mahkûmiyetin icrasına muvafakat eylemiş olsun.

Eğer birinci fıkrada mezkûr halde iade edilen şahıs kendi aleyhinde takibatın devamına ve mahkûm edimesine razı olduğunu beyan ederse, işbu ifadenin ilâvesile, kendisinden iade talep olunan tarafın buna muvafakati istenilebilecektir.

Eğer bu son halde kendisinden iade talep edilen taraf, rıza göstermezse yahut bu yolda bir ifade ona tebliğ edilmemiş ise, muvafakat talibi tıpkı iade talebi usul ve eşkâline göre yapılacak, ve iade talebinin reddini mucip aynı sebeplerden dolayı reddedilebilecektir.

Madde — 16

Eğer iade edilen şahıs katî surette tahliye edildikten otuz gün sonra kendi arzusu ile diğer tarafın toprağını terketmemiş ise veya bu toprağa avdet ederse yahut bu toprağı terkettikten sonra tekrar oraya iade edilmiş bulunursa veyahut iade edilen şahıs birinci iadesinden evvel kendisinden iade talep edilen tarafın salâhiyettar makamâtına iade muamelâtı vukubulmaksızın kendisinin iadesine rıza gösterdiğini beyan ederse ve eğer kendisinden iade talep edilen bunu iade talep eden tarafa tebliğ eylesse işbu şahıs hakkında yukarıki maddede mezkûr takibat ve mahkûmiyet tahdidâtına mahal yoktur.

Madde — 17

İadenin ve transit suretile iadenin masrafları

İadesi veya muvakkaten tevkifi istenilmiş olan şahsın tevkif, hapis ve işe masraflarile ve onun tesellümü için tayin edilen üçüncü bir Devletin hudut istasyonuna veya irkâbına kadar olan sevk ve nakil masraflarını kendisinden iade talep edilen taraf deruhte eder. Keza tevkif esnasında haczedilmiş mevaddın haciz ve muhafaza masraflarile, iadesi talep olunan şahısla birlikte teslim edilecek mevaddın sevki masarifi de kendisinden iade talep edilen tarafa aittir.

Eğer transit tarikile iade veya muvakkat bir iade mevzubalı ise işbu şahsın hapis, işe ve sevk masrafları kendisile birlikte teslim edilecek mevaddın nakil masarifi iadeyi talep eden tarafça tediye edilecektir.

İkinci fasıl

Cezaî hususatta adli makamların karşılıklı yardımları

Madde — 18

Umurî hükümler

Âkitler, iade hususatının gayrisinde de, talep vukubulursa adli devairde rüyet edilmekte bulunan bilûmum cezaî işlerde birbirlerine karşılıklı yardım etmeği taahhüt eylerler.

Madde — 19

Cezaî hususatta evrakın tebliği ve istinabenin icrası

Âkit tarafların adli makamı ceza işlerinde evrakı adliyenin tebliğine, istinabe varakalarının irsaline mütedair bileümle hususatta diploması tarikile muhabere edeceklerdir.

Madde — 20

Tebliğ olunacak evrak ile istinabe varakalarına bunları ahzeden tarafın lisanına veya fransızcaya tercüme edilmiş ve gönderen tarafın siyasî memuru veya gönderen yahut ahzeden tarafın yeminli bir tercümanı tarafından tasdik olunmuş birer suret merbut bulunacaktır.

Madde — 21

Evrakı adliyenin tebliği, celplamelerin tevdi ve istinabelerin icrası, ahzeden memleketin kanunlarına tevfikân yapılır.

Evrakı adliye tebligatının ifa ve istinabelerin icra edildiğini ispat eden evrakı, ahzeden Devlet diploması tarikile irsal edecek veyahut bunların ifa ve icrasına mani esbabı bildirecektir.

Madde — 22

Evrakı adliyenin tebliği veya istinabenin icrası aneak atideki ahvalde reddolunabilir:

1 - Vesikanın sıhhati tebeyyün etmezse,

2 - Ahzeden Devlette tebliğin veya istinabenin icrası kuvvei adliyenin saâliyeti dahilinde değilse,

3 - İşbu tebligat memleketinde icra edilecek olan Devlet, bunları intizamı amme veya dahilî hukuku ammesine muhalif görürse,

4 - Talep eden Devletin toprağında bulunmayan ve kendisinden talep vaki olan Devlet tebaasından bulunan biri aleyhine takibat mevzu bahis ise,

5 - Takibata mevzu teşkil eden suç ahiz Devletin kanunlarına nazaran cezayı müstelzim değilse, yahut suç siyasî veya askerî bir mahiyeti haiz bulunmıyorsa yahut haklarında iade kabul olunmayan suçlardan ise,

6 - Tebliğ edilecek mahkûmiyet kararı, kendisine talep vaki olan Devletin tebaasından biri aleyhine isdar edilmiş ise,

7 - Celpname, davete icabet etmediği takdirde maznun hakkında ihzar veya gayrimuvakkat tevkif müzekkeresi isdar edileceği tehdidini havi bulunuyorsa yahut bir şahit veya bir ehlihibreye gönderilmiş olan celpname, ademi icabet halinde masarifin kendisine tahmili yahut hakkında ihzar veya gayri muvakkat tevkif müzekkeresi isdarı gibi netayici kanuniyeyi muhtemel gösteriyorsa, kendisinden talep vaki olan makamın ademi salâhiyeti halinde istinabe evrakı mezkûr Devlet kavanini ile müesses kaideye tevfikân o memleketin salâhiyetdar olan adlî makamına resen gönderilir.

Madde — 23

18 inci maddede derpiş edilen adlî müzaheret, usulü muhakemeye veya ilâma müteallik bileümle

evrakın tebliğine, ve maznunların, şahitlerin veya ehlihibrenin dinlenmesini istihdaf eden keza mahallinde müşahedeye müteallik bulunan istinabelerin icrasına şamildir.

Kendisinden talep vâki olan devlet arazisinde eşhas taharrisine, meskene dühule, cürmün mad-dî eserlerini ve cürmün subutuna medar olacak eşyayı zabıt muamelesine tevessül olunmak üzere aynı devletin mahkemelerinin talebi üzerine ittihaz edilecek kararlara da şamildir.

Kendisinden talep vâki olan devlet makamâtının elinde bulunup cürmün subutuna medar olan mevat veya vesaikin mümkün olan en kısa müddet zarfında iadesi taahhüdü ile talep üzerine tevdi edilmesine de şamildir. Bazı mülâhazatı mahsusa mâni bulunmadığı takdirde ve ikinci madde ahkâmının kaydı ihtirazisi altında yukarıda mevzubahs müzaheret talepleri kabul edilecektir.

Madde — 24

Diğer devlet arazisinde mukim şahısların celbi ve icabeti

Eğer bir ceza davası için bir şahidin veya bir ehli hibrenin şahsen icabeti lâzımgelirse, adlî makamın celpnamesi hususî mülâhazat mâni bulunmadığı takdirde diploması tarikle isal ve kendisinden talep edilen devlet marifetile tebliğ edilecektir.

İşbu makamât celbolunan şahsa, verilen karara tebeyet etmeğe âmade olup olmadığını soracaklardır. Şahide veya ehli hibreye seyahat ve ikamet masrarı olarak tediye edilecek meblâğ ile kendisinden talep vâki olan devletçe talep eden devletten tahsil edilmek üzere şahit veya ehli hibreye umum meblâğ üzerinden mahsuben verilecek avans miktarı da celp varakasında gösterilmiş bulunmalıdır.

Tabiiyeti ne olursa olsun, talep eden tarafın adlî makamı huzurunda ispatı vücudu kabul eden şahit veya ehli hibre ne evvelce ika edilmiş efalden ve sadır olan mahkûmiyetlerden ne de kendisinin şahadetine veya ehli hibre olarak mütaleasına lüzum hâsıl eyliyen davanın mevzuunu teşkil eden efale iştirakten dolayı hiç bir sebeple tevkif ve takip edilemeyecektir. Şahit veya ehli hibre mahkimin ifadesine nazaran, kendisinin mahkemede huzuruna artık lüzum kalmadığı ve müfarekatının serbestçe vukuu tahtı imkâna irdiği andan itibaren sekiz gün mürurundan sonra mevzubahs muafiyetten artık istifade etmiyecektir.

Eğer mahkeme huzuruna çıkması talep edilen şahıs diğer Devlet tarafından mevkuf bulunuyorsa bu şahsın mümkün olan en kısa bir müddet zarfında tekrar iade edilmek şartile muvakkaten teslimi diğer Devletten talep edilebilecektir.

Bu halde dahi talep eden Devletin tebaası olmadığı takdirde mezkûr şahsın muvafakati lâzımdır.

Madde — 25

Cezaî hususatta adlî muzaheret masrafları

Muzaheret masraflarile muvakkaten teslim edilmiş eşhas ve eşyanın iade masrafları, talep edilen tarafın arazisinde vukubulmuş ise mezkûr tarafa ait olacaktır.

Ehlihibre marifetile yaptırılan muayenenin icrasından mütevellit masraflar ve 24 üncü madde mucibince celp olunan şahitlere tediye edilen paralar talep eden tarafa ait olacaktır.

Madde — 26

Mahkûmiyet kararlarının tebliği

Âkit taraflardan birinin tebaası şahsî hürriyeti tahdit eden cezayı müstelzim suçtan dolayı diğerinin arazisinde mahkûm olursa bu taraf mahkûmiyet kararının bir hulâsasını, kararın kaziyei muhkeme halini iktisap ettiği tarihten itibaren altı ay zarfında mahkûmün mensup olduğu adlî makamata tebliğ etmeği taahhüt eder.

Hukukî malûmatın ve ahkâmı kanuniyenin iblâğı

Her Âkit taraf, diğerk tarafın bir adli makamının siyasi tarikile vaki olan talebi üzerine kendi arazisi dahilinde mevki meriyette bulunan kanunların metnini ve icabında lüzum görülen her türlü kanunî malûmatı ita edecektir.

Hakkında izahat verilmesi lâzımgelen meselei hukukiyenin talepnamelede vazihan bildirilmiş olması muktazidir.

Dördüncü fasıl

Nihaî hükümler

Madde — 28

İşbu muahedename tasdik edilecek ve tasdiknameleri mümkün olduğu kadar süratle Ankarada teati olunacaktır. Muahedename tasdiknamelerin teatisinden üç ay sonra meriyet iktisap edecek ve Yüksek Âkitlerden biri tarafından fesholunduğı günden itibaren altı ay daha meri olacaktır.

Balâdaki ahkâmı tasdik etmek üzere isimleri yukarıda yazılı murahhaslar işbu muahedenameyi imzalamışlardır.

Prağda 22 ağustos 1930 tarihinde iki nüsha olarak tanzim olunmuştur.

İMZA PROTOKOLU

Bu gün Türkiye ile Çekoslovakya beyninde akte edilen iadei mücrimin muahedenamesinin imzasına iptidar edecekleri sırada zirde vaziülizma murahhaslar âtideki ahkâmı kararlaştırmışlardır:

2 nci maddeye ilâve

Şurası mukarrerdir ki iadei mücrimin şeraitinin tesbiti için Âkit taraflar kavanini mevzuasının yekdiğesine mutabakatının tahkiki ciheti, Çekoslovakya taallûku halinde, iadei mücrimin usul ve muamelesinin vuku bulacak olduğu Çekoslovakya Cümhuriyeti arazisinde meri mevzuatı kanuniyeye tevfiikan icra edilecektir.

Muahede Çekoslovakya Cümhuriyeti mevzuatı kanuniyesinin salâhiyetine taallûk eden bileümle hususat hakkında da aynı suretle hareket olunacaktır.

7 nci maddenin 3 üncü fıkrasına ilâve

Evrakı adliyenin tasdikına ait muamelâtın ilgasının, eğer lüzum görülürse, iki hükümet arasında, hususî bir mukaveleye mevzu teşkil edebileceğini kabulde iki taraf müttefiktirler.

9 uncu maddeye ilâve

Şurası mukarrerdir ki muvakkat tekliflere müteallik taleplerde Yüksek Âkit taraflardan biri, muvafık görürse konsoloslara verilen salâhiyetin lâğvını talep edebilecektir; bu takdirde munhasıran tariki siyasinin tavsiti suretinde tezaür eden kavaidi umumiye esası iadeten tatbik edilmiş olacaktır.

11 inci maddeye zeyil

Bu gün imzalanan muahedenamenin imzasından evvel Yüksek Âkitlerden birinin diğerk devletlere karşı edindiğı taahhüdatı işbu madde ahkâmı ihlâl etmiyecektir.

22 ağustos 1930 tarihinde Pragda iki nüsha olarak tanzim edilmiştir.

M. Numan

*M. Pavel Wellner
N. Antonin Koukal*